

حسن رضا ترابی
آموزگار پایه پنجم ابتدایی
استان خراسان جنوبی
بیرجند

ایلیخ فارس در قاب ایران

خوشبختانه برای استوار ماندن ایران بزرگ، گام‌های زیادی برداشته شده که یکی از آن‌ها نام‌گذاری روز دهم اردیبهشت‌ماه به «روز ملی خلیج فارس» است.

به مناسبت این روز، من همراه دانش‌آموزانم در کلاس بر نامه‌های خاصی را اجرا می‌کنیم. برای نمونه، ماکت خلیج فارس را می‌سازیم و مسابقاتی را با موضوع خلیج فارس برگزار می‌کنیم. یکی از این مسابقه‌ها، مسابقهٔ دومینو است. این مسابقه دقت و ظرافت ویژه‌ای لازم دارد. دانش‌آموزان با شور و شغف فراوان، تکه‌های چوب را از نجاری تهیه می‌کنند و پس از رنگ‌آمیزی، نام خلیج فارس را بر آن‌ها می‌نویسند و یا نقشهٔ خلیج فارس را به صورت پازل می‌چینند. همچنین، در حین مسابقه، به موسیقی‌های سنتی خلیج فارس گوش می‌کنند و به سؤالات من دربارهٔ خلیج فارس پاسخ می‌دهند. من پاورپوینتی را طراحی کرده‌ام که یکی از اسلایدهای آن، نقشهٔ تقسیمات کشوری ایران و دیگری مرکز استان‌ها را به نمایش می‌گذارد. چنانچه دانش‌آموزی در اسلاید اول روی دکمهٔ خلیج فارس و در اسلاید دوم روی ابوموسی کلیک کند صدای تشویق و در غیر این صورت، صدای انفجار را می‌شنود.

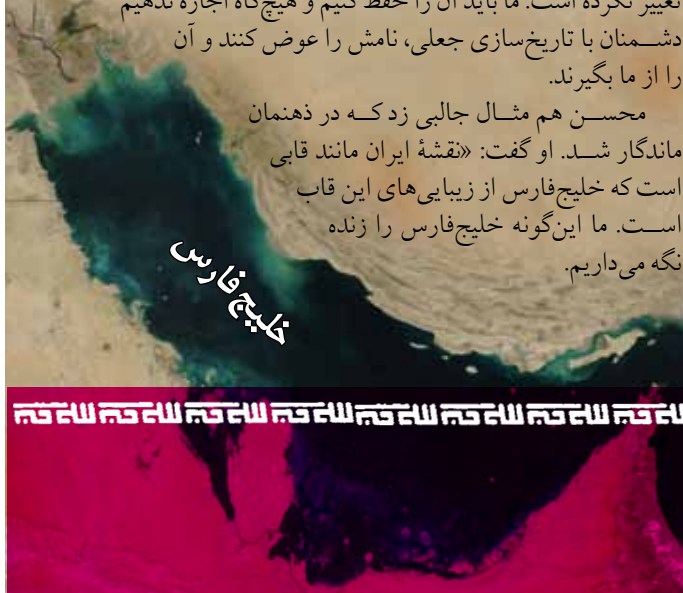
علاوه بر این‌ها، با نشان دادن تصاویر خلیج فارس، از دانش‌آموزانم می‌خواهم یک بند دربارهٔ آن بنویسند. علی در این فعالیت، سرودهٔ فردوسی را در مورد ایران آورده بود:

چو ایران نباشد تن من مباد **بدین بوم و بر زنده یک تن مباد**
اگر سر به سر تن به کشتن دهیم **از آن به که کشور به دشمن دهیم**
دریغ است ایران که ویران شود **کس نام پلنگان و شیران شود**

مصطفی این‌طور نوشته بود: اگر کوه‌های بلند و سر به فلک کشیدهٔ ایران نباشند، اگر دشت‌های سبز و پهناور و کوی‌های گستردهٔ ایران نباشند و اگر جنگل‌های خرم و سرسبز و آب‌های نیلگون دریای خزر نباشند، چه خواهد شد؟

مهران هم گفته بود: خلیج فارس همواره در پهنهٔ تاریخ به این نام نامیده شده و هیچ‌گاه، حتی در زمان تسلط اعراب یا یونانی‌ها یا مغول‌ها نیز نامش تغییر نکرده است. ما باید آن را حفظ کنیم و هیچ‌گاه اجازه ندهیم دشمنان با تاریخ‌سازی جعلی، نامش را عوض کنند و آن را از ما بگیرند.

محسن هم مثال جالبی زد که در ذهنمان ماندگار شد. او گفت: «نقشهٔ ایران مانند قابی است که خلیج فارس از زیبایی‌های این قاب است. ما این‌گونه خلیج فارس را زنده نگه می‌داریم.»

شنونده می‌کوشید تا به یکدیگر کمک کنید اما یکدیگر را ارزیابی نمی‌کنید. - به هر قسمتی از مسئله که می‌خواهید برگردید. - بکوشید مسئله را حل کنید. حتی اگر فکر می‌کنید کم‌اهمیت است و یا از آن چیزی یاد نمی‌گیرید.

نقش شنونده

- ثابت کنید کاملاً یک سؤال‌کننده هستید و هنگام سؤال کردن انتقاد نمی‌کنید، بلکه فقط می‌پرسید: «لطفاً توضیح بده»؛ «الان به چه چیزی فکر می‌کنید؟» «آیا می‌توانید این را بررسی کنید؟»
- مطمئن شوید که مسئله‌گشا راهبردها را دنبال می‌کند و از هیچ مرحله‌ای نمی‌گذرد.
- از مسئله‌گشا بخواهید هنگام فکر کردن صحبت کند و دخالت نکند.
- به مسئله‌گشا کمک کنید تا فرایندهای ذهنی‌اش را دنبال کند.
- به مسئله‌گشا نکته‌ای گوشزد نکنید. اگر اشتباهی دیدید (از تفکر یا محاسبه) آن را تذکر دهید، اما تصحیح نکنید.
وقت صرف کردن روی فوننی مانند TAPPS به دانش‌آموزان کمک می‌کند متفکران بهتری باشند و بتوانند تا از آنچه می‌دانند، بهتر استفاده کنند (Stice, 2007). توجه به روش‌های فعال می‌تواند بر بازده‌های آموزشی مدارس تأثیر مثبت داشته باشد و یادگیرندگان را به فراگیرندگان مادام‌العمر تبدیل کند. این موضوع در قرن حاضر با توجه به رشد روزافزون اطلاعات ضروری به‌نظر می‌آید.

پی‌نوشت.....

1. The zone of proximal development
2. Bransford
3. Thinking aloud pairs problem solving
4. Problem Solver
5. Listener
6. Lochhead